

BÀI 6: Giao tiếp và tính nhân văn trong ứng xử trên không gian mạng - Cảnh điều

1. Ưu điểm của giao tiếp trong không gian mạng:

Giao tiếp qua không gian mạng sử dụng các phương tiện kỹ thuật số như email, mạng xã hội, và chat trực tuyến để kết nối mọi người một cách nhanh chóng và tiện lợi, không bị giới hạn bởi thời gian và khoảng cách

Ưu điểm của giao tiếp qua không gian mạng bao gồm:

- Không phụ thuộc vào thời gian và địa điểm: Có thể diễn ra mọi lúc, mọi nơi mà không cần hai bên cùng có mặt.
- Cho phép nhiều người cùng tham gia: Hữu ích cho các cuộc họp trực tuyến với số lượng lớn người ở nhiều địa điểm khác nhau.
- Lưu trữ thông tin thuận lợi: Nội dung trò chuyện có thể được lưu lại để tham khảo sau này, giúp tiết kiệm thời gian và công sức.
- Giảm nhẹ các rào cản giao tiếp ban đầu: Giúp học sinh nhút nhát hoặc người bình thường giao tiếp dễ dàng hơn với thầy cô, lãnh đạo cấp cao, người nổi tiếng.
- Hỗ trợ người khuyết tật: Tạo điều kiện cho người khiếm khuyết ngoại hình, khiếm thính, hoặc khiếm ngôn giao tiếp mà không cần người hỗ trợ.

2. Một số vấn đề tiềm ẩn của giao tiếp qua không gian mạng:

Giao tiếp qua không gian mạng mất đi nhiều ưu điểm của giao tiếp trực tiếp và tiềm ẩn một số vấn đề như:

- Thiếu ngôn ngữ hình thể và tín hiệu cảm xúc: Dễ xảy ra hiểu lầm do diễn giải sai ý nghĩa lời văn. Ví dụ, một trò đùa có thể bị hiểu lầm là chuyện nghiêm túc.
- Kỹ năng viết kém: Dễ dãi khi viết tin nhắn dẫn đến sai chính tả, sai ngữ pháp, và sử dụng từ viết tắt tùy tiện.
- Lười biếng: Lạm dụng công nghệ, như gửi tin nhắn cho người ở cùng phòng thay vì trò chuyện trực tiếp.

a d

- Nguy cơ nghiện Internet: Dành quá nhiều thời gian trên mạng dẫn đến ít trải nghiệm cuộc sống thực, giao tiếp ngây ngô, và khó hòa nhập với cộng đồng.
- Nguy cơ rình rập, quấy rối, bắt nạt: Các vấn đề an ninh cá nhân trên mạng.
- Rủi ro về thông tin cá nhân: Nguy cơ bị lộ hoặc mất thông tin cá nhân, mất kết nối. Cần quản lý tài nguyên mạng và kỹ thuật chặt chẽ để đảm bảo an toàn và ổn định.

3. Ứng xử nhân văn trên không gian mạng:

Nhân văn là văn hoá của xã hội loài người, thể hiện qua:

- Có tình người: Chân thành, đồng cảm, thấu hiểu, độ lượng, vị tha, khoan dung.
- Có tính người: Yêu cái tốt, thích cái đẹp; ghét cái xấu, chống cái ác; ủng hộ công bằng và lẽ phải, giúp đỡ và bảo vệ kẻ yếu.
- Có tính xã hội loài người: Mong muốn một xã hội thịnh vượng, người người hạnh phúc.

Tính nhân văn là nền tảng cho mối quan hệ tốt đẹp giữa con người với con người, và với môi trường xung quanh.

Trong không gian mạng, ứng xử nhân văn phản ánh văn hoá tốt và nhân cách đẹp. Một số ví dụ về ứng xử nhân văn trên mạng bao gồm:

- Không mạo danh: Không giả làm người khác vì bất kỳ mục đích gì.
- Không tiếp tay cho kẻ xấu: Không tham gia phát tán nội dung bất nạt, quấy rối; phản đối và phê phán những hành vi này.
- Cảnh giác trước lừa đảo: Nhận biết và tránh các chiêu trò lừa đảo như nhử mồi (baiting) và deepfake.

Ứng xử nhân văn trên mạng đòi hỏi sự thận trọng để không bị lợi dụng hay vô tình tiếp tay cho kẻ xấu.

Ứng xử nhân văn trên không gian mạng góp phần tạo ra hiệu ứng xã hội tích cực và lan toả các giá trị nhân văn. Công nghệ kỹ thuật số giúp ta dễ dàng bày tỏ thái độ qua lời văn, tiếng nói hoặc biểu tượng cảm xúc để:

- Đồng cảm: Thể hiện sự chia sẻ khi biết tin về thiên tai, thảm họa gây thiệt hại về tài sản hoặc tính mạng.
- Ủng hộ và ca ngợi: Đánh giá cao, ca ngợi các sự việc tích cực, người tốt, việc tốt.

a d

- Phản đối và phê phán: Thể hiện sự không đồng tình, phản đối, phê phán các sự việc tiêu cực, người xấu, việc xấu.

Để thể hiện ứng xử nhân văn trên không gian mạng một cách tích cực, cần tham gia trực tiếp vào các hoạt động vì những giá trị nhân văn như:

- Vận động và tham gia ủng hộ: Hỗ trợ đồng bào bị thiệt hại về tài sản hoặc tính mạng trong thiên tai, thảm họa.
- Ca ngợi người tốt, việc tốt: Đưa tin phản ánh chân thực và ca ngợi các hành động tích cực.
- Phê phán tiêu cực: Phát hiện và phê phán sự việc tiêu cực, cái xấu, người xấu một cách có văn hóa và đạo đức.